

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közművelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hidutca 32.

HIRDETÉSI DIJ:

Araszabály szerint.

Kéziratok nem adatk vissza.

Az erdélyi közművelődési egyesület érdekeiben.

A fővárosi és a vidéki hazafias sajtó soha sem tagadta meg rokonszenvét a közművelődési egyesületek támogatásától.

A kitűzött cél: Magyarország egysége, mindig hű támogatókra talál a hazafias sajtóban.

Terjeszteni a magyar nyelv ismeretét, terjeszteni a magyar szellemi kultúrát, mindenkor egyik főtörekvése volt a hazafias sajtónak.

S midőn a közművelődési egyesületek lobogói alatt egyesülnek Magyarország hölgyei; midőn országunk vármegyei áldozatokat helyeznek a közművelődési egyesületek oltáira, s kérényeket intéznek kormányhoz és képviselőházhoz, hogy jótekonyczélú sorsjátékokat engedélyezzen; midőn az önálló törvényhatóságú és rendezett tanácsú városok hazafias közönsége is megteszi kötelességét; midőn az ország legtekinélyesebb pénzintézetei és részvénytársaságai is meghozzák áldozatukat; s midőn végül az egyesületek és testületek is oda sorakoznak a békés küzdelmet hir-

dető lobogó alá: akkor nem szabad elmaradni attól senkinek, hogy az eszme nemességét pártolva, a törekvést és a kitűzött célt, társadalmi úton, a legelterjedtebb irányban fejlessze.

Szellemi pártolás mellett az anyagi eszközök előteremtése a fődolog, hogy a közművelődési egyesületek feladataikat sikerrel oldhassák meg.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület érdekében szólalunk fel, mert daczára annak, hogy az eddig sokfelől zaklatott társadalom óriási áldozatokat hozott a messze jövőbe kiható nemzeti szent ügy oltárára, mégis lehetetlen elfojtanunk azon fájdalmas sóhajt, hogy a közművelődési ügy érdekében még nem indult meg az akció az egész vonalon.

Az eszme, amit ez alkalommal felvettünk, nem éppen új, mert másnak agyában is, bár más alakban, megfogamzott már.

De, hogy fölvetjük, annak célja nem más, mint hogy általános elterjedést nyerjen, a mit bizonyára mi óhajtanánk legjobban.

Tudjuk azt, hogy az ügyes-bajos embernek mennyi temérdek dolga van

a különböző bírókban, s mennyire örvend akkor ha udvarias felvilágosítások által helyes útra tereltetik s ügyének állásáról tisztes és tiszta képet nyerhet.

Az ilyen bírókba naponként igen számosan látogatnak el, s ha felvilágosítást nyerhetnek, a lekötőközlő köszönetnyilvánítás részükről nem is marad el.

Midőn az utbaigazítás az illető tisztviselőnek kötelessége, akkor a közönség feltétlenül meg is várhatja tőle azt, hogy azt a legudvariasabb alakban nyerje meg, mert hát az önértetes s kötelességtudó tisztviselő jól tudja azt, hogy ő első sorban is a közönség szolgálja. De másként áll a dolog akkor, ha a felvilágosítás-nyújtás már az egyéni és magán szivesség jellegeit tünteti föl, a mikor az illető nem is veheti zokon, ha egyszerűen, de udvarias módon elutasítatik.

Ily esetekben mily jótétemény volna a közönségre nézve az, ha a bírókban egy persely alakú pénzszekrény volna kitéve ezen felirattal: „A hivatali szolgálattal összeférő apró szivességekért az erdélyi magyar közművelődési egyesület javára.

AZ „ARANYOSVIDÉK” TÁRCZÁJA.

Az én nótám.

Mintha a hegedű rózsafából lenne,
Mintha minden hurja örömet teremne.
Elragad magával engem ez a nóta,
Mintha az ur Isten nekem adta volna.

— „Bánatos a lelkem — reggelig csak huzzák!”
Elsuhan a bánat — a legények huzzák.
Tánczolok, kurjantok, fölverem a házat.
Mig a cigány huzza, huzza a nótámat.

— Áldom a világot a csillagos voltát!
„Miből komponálták össze ezt a nótát?”

— „Olyan mint a többi,
Csakhogy vigabb lére:
Szerelem az eleje,
Szerelem a vége.”

Mintha a hegedű koporsófa lenne,
Mintha minden hurja bánatot teremne.
Elhurczol magával engem ez a nóta,
Mintha az ur Isten büntetése volna.

— „Vig akarok lenni — a másikat huzzák!”
Üldöz a sok emlék — a legények huzzák.
Összetépett szívvvel járom be a házat,
Mig a cigány huzza, huzza a nótámat.

— „Átkozott az ég is a keserű voltát!
Miből komponálták össze ezt a nótát?”

— „Olyan mint a másik,
De szomorú lére:
Szerelem az eleje,
Szerelem a vége.”

Thury Zoltán.

Jó-e az örökség?

(Rajz).

Május 19-én mult egy szombat, hogy jobbútre szenderült egy egész község tiszteletét és becsülését magának kivívott tisztes öregember, a 71 éves Sós Demeter bácsi.

Biz ez sok szép idő! . . . S bár sok gondot is adott neki hat leányának férjhezadása, egyetlen fiának, Lászlónak taníttatása, ki most nótárius valahol a Dunamentén, újból mondhatom: eleget élt; 71 év nagyon szép idő! . . . Nő, de különben nem nagy dolog . . . hisz Demeter bácsi egész életében könnyen élt. Vagy mit csinált? Egész életében napról-napra csak pipált, sétált, dirigált, szundikált . . . s egyéb? Semmi!

Hm! hanem sokkal gondterhesebb életet élt ám, hátramaradt özvegye, Juczi néni. Epeztette szívet egyfelől férje halála, gyötörte keblét másfelől hosszas betegsége, heteken hónapokon keresztül tartó ágybanfekvése, kinozta köhögése, de kinozta leginkább . . . kinozták szegényt leginkább az örökség után áhító leányai, hogy hal-e meg már hamar? Hiába . . . minden kárban van haszon! Nem is hagyná ott a beteg Juczi néni lakását — kivált most — egyetlen egységem . . . Hanem a mint körülülnek, Rózi a legnagyobb, egy 1859-iki kiadású imádságos könyvből olvasgat nagy halkán, szinte suttogva valamit, Zsófi a kisebb egy égő viaszgyertyadarabot tartogat kezében, a harmadik szivrepedten sóhajtozik, a negyedik könyv nélkül szórakozottan imádkozik, az ötödik s hatodik meg az örökségről álmadozik.

A csönd viharra változik . . . erős láz fogja el a beteget, egyre gyengül lélekzete, ho-

mályosulnak szemei . . . Vége! vége! hal meg! fel-felkiáltanak, s csakugyan alig egy pár perc, esti 10 óraker végkép behunja szemeit.

Másnap reggel 8 óraker búsan szólamlának meg a torony harangjai, a halál híry gyorsan bejárja az egész falut. Azonnal szép koporsó készül a közeli városban, hiszen Juczi néninek szép megtakarított összege volt . . . Szomorujelentés készül, mely körülbeől így hangzott:

Alattirtak, mélyen megszorodott szívvvel és lélekkel tudatják, hogy Sós Demeterné szül. Süttö Juczi, mint szeretett jó anyós, anya és nagyanya, vízkórság következtében 67 éves korában, hosszas, de türelmesen viselt betegség után, az Urban csendesesen elszenderült.

Egy jó házi asszonyt, anyai kötelességét hiven teljesítő anyát és jótévőt vesztettek benne gyermekei és ismerősei. Béke poraira!

Nagyon természetos, hogy fényes volt temetése is, jelen volt azon a község színejava. Hanem a temetés után következett még az egyik lényeges dolog t. i. a hagyaték fölötti osztozás. Ez volt a valami . . .! Van-e irás? Hagyott-e testamentumot? Hol az irás? kérdi egyik is, másik is . . . Majd betoppan egy törpe, köpczös, rongyos ember: a „Fordulóban” a két vékás föld az enyim; a „Verebesben” levő szénafü engem illet, stb. stb. S mig ő így monologizál s keresi az irást: addig Samu sógorának több esze van . . . megfog egy csépet, egy szórólavátot, egy kalapácsot, egy ekevasat, s amugy szállítja tovább . . . Samuné meg egy túrós dézsát cipel, s hamarjában elrejtja a ház mellett levő ősi vaczkor-körtefa alá. Milyen is az élet . . . mindenki élni akar! A kinek sok van, annak is kell, hát a kinek kevés van, annak hogylene kellene?

Nem akarjuk ezt tovább részletezni. Ennek kiszínezését az olvasóközönségre bizzuk. Csak azt jegyezzük meg, hogy az ez uton adományozandó fillérekből évenként ezrek folynának be; s hisszük, hogy hazafiastisztviselőink közművelődési egyesületünk javára szívesen hoznák meg azon áldozatokat, mit idővesztés czimén igényelne tőlük a közönség.

Nem ringatjuk magunkat illúziókban, mert tudjuk mi azt jól, hogy amit más nemzeteknél az állam eszközöl, azt nálunk a társadalom és egyesek kötelessége létrehozni; s így nem is tételezzük fel, hogy az alantas hivatalok miniszteriumai egy ilyen irányu és tartalmu körrendeletet kibocsátanának.

De minden hazafias érzelmű hivatali főnök, álljon bár nagyobb, vagy kisebb hivatal élén, saját hatáskörében is megteheti azt, hogy egy ilyen perselyszekrényt állíttat fel hivatali helyiségében, s utasítja alantas tisztviselőit, hogy a kötelességükből nem folyó felvilágosításokért és apróbb szivességekért fizetessenek mindig a perselybe néhány fillért.

És a hazafias közönség szívesen fog áldozni, s a fillérekből észrevétlenül keletkező ezrek megtermik gyümölcsöiket!

Corydon.

A vasárnapi munkaszünet.

Lapunk 24-ik számában megemlékeztünk a vasárnapi munkaszünetről, s miután a rendelet tartalma nagyon fontos, szükségesnek látjuk azt a lehető terjedelemesen ismertetni. F. évi július hó 19-től kezdve vasárnap és Szent István napján minden ipari munkának — kereskedelmi is beleértve — reggeli 6 órától számítandó 24 óráig, de legalább a szüneti napot követő reggeli 6 óráig szünetelnie kell. Megjegyezzük azonban, hogy kereskede-

De nem megtanul-e a többi is? Czivódnak, szidják egyik a más, hogy te az értékebb portékákat mind elhordottad . . . hanem a mellett ez is hurcol kőtenyiben valami másfélkupa aszaltszilvát, gyertyatartót, egy-két eczetesüveget; amaz is egy félvékányi puliszkalisztet . . . nesze Pistika: vigyed ezt a fűrészt, harapófógót, s azt a meszelőt, szól egyikök: Vigyed Sári azt a piros abroszt . . .! Összegyűjt is az: kendőt, fakanalat, cseréptálat, enyvespaxist, mindent a világon, mit szerte-széjjel kap.

Hanem azért ellehet mondani, hogy egyikök sém volt annyira okos, mint a legkisebb testvér, a még fiatal, alig csak 27 éves Klári. Ő a pénzen kapott! Nó de kapott is az öreg Juczi néni párnája alatt vagy 100 váltó forintot, azaz a mi mostani számításunk szerint 40 pengő forintot. Ő nagyban hallgat vele, de a többiek nem hallgatnak ám! Adj nekem is . . . de csak juttass nekem is, mert sok gyermekem van, s megjegyzendő: ez komolyan ment, még pedig nagy torokból. S végre mit ér az ember? Perre kerül a dolog, perelnek, mindenkinek van külön ügyvéde, s végre is csak oda sül ki a dolog, hogy a 40 frt az övék marad. A többiek csaltak, loptak, a hogy lehetett, czipeltek ézetesüveget, fűrészt, lakatot inget, párnát s ki tudja mit . . .! s tehát így méltányos dolog az, ha a pénz kárpótlásul az övé marad.

Nem igazság! panaszkodnak öten ötfelé, hol a szomszédasszonynak, hol a komámasszonynak, elbeszélték a dolgot fülitől farkáig s utoljára is csak azzal távoznak, ugyan mondja komámasszony: Jó-e az örökség . . .?

Bartha Albert.

lemügyi miniszter utasította, hogy a fenti szabálytól eltérő kivételeket, vagyis azon eseteket a mikor a munka vasárnapon és Szent István napján is meg van engedve, rendeletben határozza meg.

A kereskedelemügyi miniszter ennek folytán a szóban lévő rendelet tervezetét a kereskedelmi és iparkamarákhoz véleményezés végett szétküldötte, s ez ügyben több rendbeli küldöttségek kérelmét is meghallgatva, a rendelet szövegét végérvényesen megállapította s azt a hivatalos lap 148. számában folyó hó 2. közzétette.

A rendelet mint a törvény kiegészítő része, annak rendszerét követve azon eseteket, a mikor az ipari illetve kereskedői munkát a fentemlített munkaszüneti napokon is folytatni szabad lesz, 3 csoportba osztja.

Az első csoportban felhozza azokat az eseteket, ahol a munkát félbeszakítani igen jelentékeny kár nélkül épenséggel nem lehet; a második csoportban fel soroltatnak azok a munkák, melyeknek szakadatlan folytatását a fogyasztó közönség okvetlenül megköveteli; a harmadik csoportban végül állanak azok, melyek folytatását a közérdek megköveteli.

A második csoportra vonatkozó intézkedés a következő:

A fogyasztó közönség igényei a folytonos üzembe tartást megkövetelik: (megengedtetik a munka):

1. a borbély és fodrász iparnál nyitott üzleti helyiségben, csak déli 12 óráig; azontul csak magán lakásokban, színházakban vagy hasonló nyilvános előadások alkalmából házhöz hiva;

2. a fürdő üzletnél;

3. a cukrász, sütemény és mézeskalácsos iparnál;

4. a mészárosok, hentések és kolbászkészítő iparnál az előállítás és elárusítás legfeljebb délelőtti 11 óráig.

5. vaskereskedő iparnál az elárusítás 11 óráig.

6. a kofák üzlete, amennyiben az áruk üdülő és mulató helyeken vagy a városon, illetve községen kívül sátrak alatt vagy valamely szokásos módon asztalokon vagy a földön kirakva árusítatnak;

7. a pékiparnál a készítés, illetve gyártás déli 12 óráig, az elárusítás azon tul is;

8. a szodaviz gyártás és árusítás;

9. szállodák, vendéglők, sör-, bor, és kávéházak;

10. tej-, gyümölcs- és kenyérárusítás;

11. természetes virágok árusítása;

12. a nyomda-iparnál a halaszást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, színlapok, műsorok, gyászjelentések kiállítására és ugy ezeknek, valamint hirdapoknak széthordására okvetlenül szükséges munka;

13. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák legfeljebb délelőtti 10 óráig;

14. a kisiparosoknál sürgős és rendelt javítási munkák bevégzésére szükséges ipar munkák délelőtti 10 óráig; lakásoknak sürgős átalakításánál szükséges munkák a hatóságilag szabályozott költözködési időszakot megelőző és követő egy-egy hétben;

15. a fűszer-, bor-, tea, csemege és lisztkereskedéseknél, valamint a szatócok üzletének délelőtti 11 óráig;

16. minden egyéb kereskedelmi illetve elárusító üzletnél, ugyszintén a szolgálat-közvetítő üzletknél legfeljebb délelőtti 10 óráig;

17. kereskedelmi, ipari- és gyári alkalmazottak irodai munkája délelőtti 10 óráig;

18. Ha valamely üzlet állami egyedűrség tárgyát képező cikkek elárusítására fel van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy elárusításával is foglalkozik vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségben más ipart is gyakorol, az ezen utóbbi üzletkorre nézve ugy az 1891. évi XIII. t.-cikknek, mint a jelen rendeletnek hatálya alatt áll.

19. élelmi szerek előállítása és szállítása

már a szünnapokra következő napon éjjeli 1 órakor megkezdhető;

20. A törvényes munkaszüneti napra eső országos vásárokon az elárusítás a jelen rendelettel korlátolva nincsen és ezen napon az országos vásár helyén létező kereskedői és ipari elárusítás is korlátlanul gyakorolható. A törvényes munkaszüneti napra eső hetivásáron az elárusítás csak délelőtti 10 óráig tart. Önkényt értetik, hogy ezzel az egyes országos vásárok tekintetében fenálló törvények és szabályrendeletek nem érintetnek és hogy jelesen az 1868. LIII t. cz. 19. §-a lesz érvényes (Vége következik).

H I R E K.

— Dr. Damokos Antal kir. törvényszéki elnök és Velics Ödön polgármester szabadságidejüket kivéven, városunkból elutaztak, s ezen idő alatt előbbit Sándor Kálmán bíró, utóbbit Csongvay Domokos tanácsos helyettesíti.

— Az aknai sósfürdőt illetőleg említettük, hogy eldöntés miatt áll annak további kezelése. Örömmel értesítjük olvasóinkat azon legújabb ministeri intézkedésről, hogy jövőre a Torda város kezelése alá adatott, s évi hasznóbérül köteles a város évenként egy magyar aranyat adni. Ez nagyon szerencsés intézkedés a fürdő jövőjére nézve, csak az szült általános lehangoltságot, hogy csupán 10 évre adatott át, mert ennyi idő alatt tetemesebb beruházást tenni alig lehetséges.

— Kalotaszegről írja a „Kalotaszeg“ az ottani falvakból ezer embernél több ment ki aratni a mult héten Magyarországra. Nekünk jóval később van az aratásunk, s jóval kevesebb a vetésünk, más felől Magyarországon jó napszámot fizetnek, a vasuti díj ára pedig a munkások részére le van szállítva. Jó volna ha mindezeket meggondolnák, különösen volt aranyosszéki székelyeink.

— Kriza-Albumra hirdet előfizetést Kovács János igazgató-tanár. Az album 7—8 ivre terjed negyedréti alakban és folyó évi szeptember havában kerül ki sajtó alól. Közlemények lesznek az albumban dr. Brassai Samueltól, Szász Károlytól, Kőváry Lászlótól, Jakab Elektől, Szász Bélától, Jékely Aladártól stb. Előfizetési ár 1 frt o. é.

— A tordai magánzeneiskola Rák János karmester vezetése mellett a városi nagyteremben folyó évi augusztus 2-án tánczvizsgálommal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: I. Katona-induló előadják az összes tanítványok. II. Népdalokat énekel Balogh Ilona k. a. zongorán kíséri Balogh L. k. a. III. Beriot concert, hegedün előadja Solymossi Károly, zongorán kíséri a karnagy. IV. Népdalok, czimbalmón előadja Fosztó Berta k. a. V. Tutti de Masera (opera) zongorán előadja Mészáros Polixéna k. a. VII. Népdalokat énekel Abt Sándor, zongorán kíséri a karnagy. VII. Barbier Sylvia (opera) hegedün előadja Vladucz Olimpia k. a. Királyfogás (keringő) énekel Vladucz Olimpia, zongorán kíséri a karnagy. VIII. Bánk-bán (opera) zongorán előadja Rédiger Gizella. IX. Alföldi bucsúhangok, hegedün előadja Mészáros Koinél, zongorán kíséri a karnagy. X. Népdalokat énekel Hambrich Jolán. XI. Nagymamácska (2 hegedün) előadja Mészáros János és Solymosi Károly, zongorán kíséri a karnagy. XII. Schoppin mazurka, zongorán előadja Nagy Ilona. Oberon kar (opera) előadja (négykézre) Nagy Ilona és Anna. Parádé-induló (hatkézre) előadja Nagy Ilona, Nagy Anna és Vladucz Augustina. XIII. Magyarregyeleg, hegedün előadja Mészáros János. Magyar-hymusz, előadja Gombos László, Gombos József, Sándor Géza, Horváthi Zoltán. XIV. Induló, előadják az összes tanítványok, zongorán kíséri a karnagy. Helyárak: Kőszék 80 kr, zártszék 60 kr, állóhely 40 kr, gyermekj. 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek előre válthatók Amirás és fia és Kovrig János urak kereskedésében. Vendéglősről és czukrástról gondoskodva van. Kezdeté pont 7 órakor.

— **Dr. Kemény Ákos báró** alsófehérmegyei közigazgatási gyakornok főispánunk mellé titkárrá neveztetett ki. Örömmel üdvözljük megyénkben szeretett volt főispánunk unokáját, kibem megyeközönségünk szakképzett tehetséges hivatalnokot nyert.

— **Eljegyzés.** Bernád Antal kereskedő eljegyezte Balla Gizellát, id. Balla József kedves leányát.

— **Iparos-ifjúságunk** egylete is alakított dalszakosztályt. Karnagya Csákány Sándor. A 25 tagból álló szakosztály működését folyó hó 2-án kezdette meg.

— **Városunk határtagositása** ügyében a kir. Curiai ítélet lejött, s a jogerejű télet végrehajtására Mikó Imre kir. törvényszéki bíró küldetett ki, a ki a végrehajtás összes teendőiben hivatalból és önállóan fog eljárni. A működő mérnök továbbra is Pataki Viktor lesz. Eljáró bíró ez alkalomból 6727—1891. szám alatt a következő végzést bocsátotta ki. A birtokváltozásoknak a helyszinén leendő bevétele, valamint a felvételi munkálatok elkészítése után épült cellulose-gyárnak a műszaki munkálatokba való beillesztése feletti tárgyalás folyó évi augusztus 1-jére tüzetik ki a városi közgyűlési teremben. — Egyidejűleg értesíti érdekelt feleket arról, hogy a mennyiben a birtokváltozások bejelentését a kitűzött tárgyaláson távollét, telekkönyvi, vagy más akadályok gátolnák, a telekkönyvileg igazolt birtokváltozásokat még folyó évi szeptember hó 1-ig lehet bejelenteni. Az ezen határidőn túl bejelentett, akár igazolt, akár nem igazolt, vagy a rendes határidőn belől bejelentett, de kellően nem igazolt és oly birtokváltozások, melyek a jogérvényesen megállapított elhelyezési tervet megváltoztatnák, tekintetbe többé nem vehetők. Ezek szerint remélhetjük, hogy a kihasítás, ha az ősszel nem is, de a jövő tavasszal eszközölhető lesz.

— **A nagy-enyedi iparos-ifjúság** egylete vegyes női és férfi dalszakosztálya a ligeti új táncz helyiségben augusztus 9-én — mint halljuk — tánczozal egybekötött műkedvelői előadást fog rendezni. Szívesen látjuk.

— **Új takarékpénztár.** Megyénkben alakuló félben van az 5-ik takarékpénztár. 100,000 frt alappal fog birni, melynek fele be lesz fizetve, s eddig 50,000 frton felüli részvény van már aláírva. Az alapítók élén megyénk befolyásosabb egyénei állanak. Annyi tény, a concurrentia nem fog ártani a mostani 10—12%-os takarékpénztáros világban. Az új pénztár intézet czime „Vármegyei takarékpénztár” lesz, s összeköttetésben fog állani a Kolozsvárt alakuló félben levő földhitelintézettel.

— **A nyári táncmultságokra** kedvezőtlen idő jár. Medárd napján nem volt ugyan esőnk, de azért 6 hét óta alig volt 6 napig igazi napos időnk. Kihirdetik a maga rendjén a juliális multságot s az idő nagy nyugalommal megvárja, míg a tánczó párok, menyecskék és leányok szalagos nyári ruháikban tánczhoz fognak, akkor aztán a sétatér jegenyéi mögül elősuhan sötét fellegeivel s nagy alattamoson nyakon önti őket oly mostohán, hogy a mamák leányaikat, a cigányok hegedűiket alig képesek száraz helyre telepíteni. Így járt a zene-egylet, így a kereskedő-ifjúság, de az utóbbi mégis kifogott az időjárásán, mert, míg az esős idő csak a vasárnapi napra állott lesben, ők hirtelen hétfőn tartották meg sikerült multságukat. Sokkal rosszabbul járt folyó hó 11-én a bányai fürdőn egy kirándulótársaság. Mire helyre verődtek, oly hideg szél keletkezett, hogy szó sem lehetett a megfürdésről. Azután szakadt a zápor órák hosszáig s a társaság maradásra hajlandóbb tagjai, ama hires jó

uton, a város két kerekű ökörtalyigáján kerekedtek haza.

— **A fiskus-féle épület udvarán,** hol a kenyeret és kofápecsenyét árulják minden kritikán alóli tisztátalanság ütött tanyát. Jól tenné erélyes rendőrségünk, ha egyszer másszor küldene oda pár nyelesseprűforgatóhoz értő egyéniséget, kik könnyen rendet csinálhatnak.

CSARNOK.

Köpeczi Nagy Dániel emlékirata.

Ezelőtt 111 évvel élt Tordán Köpeczi Nagy Dániel azon Köpeczi Nagy családból, melynek őse, mint unitárius lelkész került Tordára, s melyből ma csak is József és Pál élnek, de a család az őstészekben Köpeczen ma is virágozik. Abban a házban lakott, mely ma az Amberboj Miklósé, s mely az ötvenes évek elején a közszeretethen álló Bogdánfi Dániel volt, ki egy nyári konyhát alakítván át szobává, a konyha ajtaja felett álló falban talála egy kancsoba beletéve az alábbi okiratot, melynek eredetije a Nagy Olivér tulajdona, kinek szivességéből közöljük a lehetőleg szó szerint az alábbi érdekes emlékiratot.

Annó Domini septembris 21. Én Köpeczi Nagy Dániel és feleségem Csongvai, de mostan Csegezi Csongvai Mária a Szent Istennek segédelméből kezdtük ezen mostan recenter tűz miatt elpusztult és örökös házamat az romladoszából felépíteni, mely házam is régi eleimről succéssive szálván reám. De még 1708-ban és 1709-ben az Dániai király bizonyos számú hadat adván az Erdélyi Fejedeleme¹⁾ segítségnek okáért az Török ellen, mely bizonyos számú had is jövén Erdélybe az erdélyi kurucok megszorították²⁾ a Sibói sánczba, és ottan erősen megéheztetvén attanak nekik szesz lisztet, az melyből is kenyeret süttetvén, az megéheztett Danus mind megbetegedett s Erdélybe beérkezvén, csaknem mind megdöglött (igy) és ezen Dánusoknak az feleségek szappanyozván, a tűzre nem vigyáztak s a szél a tüzet valami kertbe³⁾ csapván tüztáradott és az egész városnak alsó része tűzbe borult, ugy ezen ház is. Annak utánna pediglen az Erdélyi népet Rákóczi Ferencz fejedelem az Erdélyi nemességet magyarországi quartelyokba rendelte; és még a kisebb gyermekeknek is kenver és husbeli portioját kijáratni parancsolta ezen hét Esztendők alatt. Tordán elpusztultak egész házak, senki sem lakván benne, a nép bujdosóban lévén ugyan ezen ház is, mivel a szegény atyáim is oda voltak, ugyannyira (elpusztult) hogy mikor haza érkeztek akkori eleink csak alig ismerték meg magok házat és jószágokat a pusztaság miatt.

Meg lévén a Pacificatio 1710-ben⁴⁾ a törökkel és a kuruczia is leültetvén az mely is tartá hét esztendőig, szállott az Erdélyi birodalom a Németre, ugy kezdett ismét a nép Magyarországról haza jönni, ugy kezdett megint szegény Erdély és város épülni, ugy ezen sok változásokat szenvedő házam is, mivel az néhai eleim sok változások min elnyomorodván kéntelenítették vala ezen házat idegennek eladni 1725-ben, melyet is az idegen gazda birt és épített az mint töle is lehetett éppen 1765-ben die 18. mensis 9-bris litis intermedio az idegen nekem látván igazságomat mint igaz vérnek haza bocsátá; megadván neki birodalma való rajta tett építésének becsü szerint való árát, ugy az eleimtől eladáskor levált summát, ugy mint 200 magyar forintokat, mely is in summa teszen 535 m. forintokat. Becsüsök voltak Sombori András, Harkányi Miklós, Tóth

1) Il. Rákóczi Ferencznek.

2) Itt tévedés van, mert a Dánok s Rákóczi Ferencz segélyére bejött idegen ezredek lehettek, s az erdélyi kurucok alatt a Herberille alatti erdélyi és német sergekert érti Köpeczi és nem 1708-ban, hanem 1705 November 11-én a szerencsétlen Zsibói csatavesztés alkalmával történt a Dánok pusztulása.

3) Kerítésbe. Akkor több volt a lézás kert Tordán.

4) Helyesebben 1711. május 1-én.

Márton, Kékési Márton. Introdutorok Dési Bogátsi Páll ns. Torda vármegye vice notarius, Czakó Márton, ns. Torda várossa hités szolgabirája. Melyet én is 16 esztendők alatt birván, egészen felépítettem csürrel, borona pajtákkal, és kereken jó borona kertekkel, de anno proxime praeterito ugy mint Anno 1778. die 17 mensis may in Die Dominico hora media duodecima Pánkó sütésen az rosz vigyázatlan dög büszke gazdasszony ma az sóvágó bíró Musnai János felesége a maga házat felgyújtá az mely ház is van az Pater Franciscanusok Templomán felyül negyedik ház ugyan azon a soron, az holott is meggyuladván az már megnevezett ház arról meleg és szél lévén le az Aranyos folyásáig két sór ház minden épületeivel egy néhány óra alatt tűzbe borulva hamuvá lettek ugy ezen házam épületei . . . mostan a Szent Istennek kegyelme által szándékozva nagyobb romlásokból megépíteni, rakadtam ezen Pitvar oldalát kőfalból fel anno 1779 in diebus mensis 7-bris. Én Köpeczi Nagy Dániel ki is mostan ezen házat birom a Szent Istennek engedelmeből az én feleségemmel Csongvai Máriával szinte 200 esztendőktől fogva öröklött ház az néhai véreimről rám szállott örökségemet.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR*)

Ajánlkozik egy fiatal tanult magyar

szakácsnó

uri házhoz szakácsnónek, esetleg

gazdasszonymak.

Értekezhetni lapunk kiadóhivatalában.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Torda-Aranyosvármegye főispánja.

Sz. 234—1891.

f. i.

Pályázati hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye törvényhóságánál üresedésben levő évi 300 frt fizetés és 60 frt lakbér illetményvel javadalmazott két közigazgatási gyakornoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni kívánokat, hogy az 1883. évi I. t.-czikkben megszabott minősítést, s netáni eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 15-éig nyujtsák be.

Torda, 1891. julius hó 2-án.

Gróf BETHLEN GÉZA s. k.
főispán.

HARMATH JÓZSEF

könyv-, papirkereskedő- és könyvnyomdatulajdonos
T O R D Á N.

Van szerencsém a t. cz. helybeli és vidéki vevőim szíves figyelmébe ajánlani dúsán berendezett s mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Könyv- és Papirkereskedésemet,

a hol is mindennemű papir-, írószer-, iskolai ellék-, tankönyvek és regények stb, a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

A midőn dúsán berendezett könyv- és papirkereskedésemet ajánlanám, megkívánom jegyezni, hogy felette nagy raktárt tartok körjegyzők, községi bírók, a közigazgatás, valamint a t. felkész urak részére szükséges

nyomtatványokból,

melyek kiállítás, csín és olcsóság tekintetében felülmúlnak minden nyomtatvány raktárt

Olcsók és szép kiállításnak, miután szakértő nyomdai művezető áll rendelkezésemre, saját könyvnyomdamban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Üzletem harmadik osztályát képezi az általam POLLÁK T. cégtől átvett ujonnan berendezett, s a kor kívánalmainak teljesen megfelelő — a legmodernebb öntésű betűkkel ellátott

KÖNYVNYOMDA

a hol mindennemű tudományos mű, verses könyvek, iskolai értesítők, évi jelentések, zárszámadások, vámbárczák, meghívók, nász-, gyászjelentések, falragaszok, szóval: egy könyvnyomda keretébe tartozó bármilyen munka, csinos kivitelben, olcsó árak mellett elkészítetik. Bátor vagyok felemlíteni, hogy könyvnyomdamban szakértő művezetőt alkalmaztam s nyomda-személyzetemet is aránylag megváltoztattam, s ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a felvállalt munkák pontosan és csínnal, állítatnak ki, olcsóság tekintetében pedig versenyeznek minden ilyen vállalattal.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Csomagolás díjmentesen!

Könyv- és papirkereskedésemmel kapcsolatban egy dúsán berendezett

DISZMUÁRU-ÜZLETET

állítottam fel, melyet sok gondnal s nagy költséggel rendeztem be. Itt mindennemű és olcsóság tekintetében páratlan tárgyak állanak t. vevőim rendelkezésére.

Diszes albumok, szép kivitelű emléktárgyak, gyermekjátékok, óralánczok, zseb-, bankjegy és szivartárczák, TAX-zsebkécek, szemüvegek, és számtalan sok szebbnél-szebb pipere-tárgyak.

Dús választék! — Olcsó határozott árak!

Végül van szerencsém becses figyelmükbe ajánlani az

„Aranyosvidék“

czimű hetilapot.

E hetilap 6 hónapi fennállásával bebizonyította, hogy a megye és város érdekeit odaadólag szolgálja, s az előfizetők tömeges pártfogása lehetővé tette, hogy e hó 1-étől kezdve egy 8 oldalos

„KÉPES-LAPOT“

mellékeljünk az „ARANYOSVIDÉK“-hez, dacára annak, hogy az eddigi 1/4-ed évi előfizetési díj nem változik Érdekessége emelkedett.

Előfizethetni lehet K. WERESS SÁNDOR szerkesztőnél és HARMATH JÓZSEF könyvnyomdájában.

A t. hirdető-közönség szíves figyelmébe ajánlom e lap 4-ik oldalát. Az elvállalt **hirdetések közlése olcsó árban számíttatik.**

— Megjelenik minden vasárnap. —

„Zacherlin“

valóban a legkitűnőbb mindenféle rovar ellen,

miután ez, mint semmi más egyéb szer — a legmeglepőbb erővel s gyorsasággal irt ki minden meglevő férget, hogy még csak nyoma sem marad. Legcélszerűbb használati módja a porlító készülékkel való, a ráillesztett Zacherlin takarítóval.

A Zacherlint nem szabad valamiképpen a közönséges rovarporokkal összetéveszteni, mert a Zacherlin valódi különlegesség, mely sehol, soha sem kapható másképpen, mint

lepecsételt palaczkokban Zacherlin J. felirattal ellátva.

A ki tehát Zacherlint kér, s annak fejében valami port papirzacskóban vagy dobozokban elfogad, okvetlen mindig meg van csalva. Valódi minőségben kapható:

KOVRIK JÁNOS fűszerkereskedésében TORDÁN.